

BERGEN KOMMUNE

ANSKAFFELSE AV ENTREPRENØR

**Bilag 1 Bok 0 Oppdragsbeskrivelse og spesielle
kontraktbestemmelser – NOR 041-2021 Rosetårnet barnehage –
Opparbeiding av uteområdet**

1. Generelt om prosjektet	3
1.1 Kortfattet beskrivelse av prosjektet	3
1.2 Entreprisemodell	3
1.3 Byggherrens organisasjon	3
1.4 Oppdragets varighet	3
2. Ytelser	4
2.1 Beskrivelse av hva som skal leveres (sluttproduktet)	4
2.1.1 Mengdebeskrivelse/Teknisk beskrivelse	4
2.1.2 Tegningsliste.....	4
2.2 Krav til prosess og organisering	4
2.2.1 Språk.....	4
2.2.2 Rigg og drift	4
2.2.3 Plan- og bygningsloven	5
2.2.4 SHA-HMS	5
2.2.5 Energi og miljø – generelt.....	5
2.2.6 Rent og tørt bygg	6
2.2.7 Avfallshåndtering	6
2.2.8 FDV-dokumentasjon	6
2.2.9 Slutfase	6
3. Alminnelige bestemmelser	7
3.1 Generelle kontraktsbestemmelser	7
3.1.10 NS 8405:2008 med endringer	7
3.1.11 Varsler og krav (ns 8405 pkt 8)	7
3.1.12 Forhold på byggeplassen (NS 8405 pkt 12)	7
3.1.13 Bruk av underentreprenør (NS 8405 pkt 15)	11
3.1.14 Overtakelse (NS 8405 pkt 32)	11
3.1.15 Mangel ved kontraktarbeidet. Erstatningsansvar (NS 8405 pkt 36).....	12
3.2 Administrative bestemmelser	12
3.2.1 Fakturering.....	12
3.3 Spesielle kontraktbestemmelser	12

1. Generelt om prosjektet

1.1 Kortfattet beskrivelse av prosjektet

Det er behov for å opparbeide et nytt uteareal ved Rosetårnet barnehage. Bergen kommune ved Etat for bygg og eiendom har behov for å engasjere en entreprenør for å gjennomføre oppdraget.

Prosjektet er ferdig prosjektert og søknadsbehandlet.

Tid for utførelse er beregnet fra september 2021 til 26. juli 2022. Byggherre skal overta bygget senest innen barnehageinntak 2. august 2022.

Prosjektet utføres som generalentreprise i henhold til NS 8405.

Se bilag 1A inkludert dokumentplan, vedlegg og tegninger for nærmere beskrivelse av anskaffelsen.

1.2 Entreprisemodell

Prosjektet gjennomføres som en utførelsesentreprise der det vesentligste av prosjekteringen leveres av byggherren

Entreprenør skal holde riggytelser for prosjektet.

Følgende entreprise er planlagt:

- *Prosjektnavn: Rosetårnet barnehage – Opparbeiding av uteområdet*

1.3 Byggherrens organisasjon

Byggherre/tiltakshaver:	Bergen kommune, Etat for bygg og eiendom v/ prosjektleder Irene Jendraszek Kaigaten 4 5020 Bergen Telefon sentralbord: 55 56 56 50 E-post: postmottak.ebe@bergen.kommune.no Mobil: 945 35 648
-------------------------	---

- Prosjektleder for byggherre: Irene Jendraszek – irene.jendraszek@bergen.kommune.no – 945 35 648
- Byggeleder: **N/A**
- KU: Jarle Sundbotten – jarle.sundbotten@bergen.kommune.no – 408 13 556
- Ekstern prosjekterende: Norconsult AS
  - Karine Myklestad – katrine.myklestad@norconsult.com - 454 04 532
  - Rune Lavik – rune.lavik@norconsult.com - 918 33 677

1.4 Oppdragets varighet

Prosjekttid antas og være ca. 10 måneder inkl. bygging, istandsetting og sluttdokumentasjon.

Det er planlagt følgende tidsfrister for oppdraget:

Oppstart: 1. september 2021
Ferdigstilles: 31. juli 2022

Tilbyder skal med grunnlag i tilbudsgrunnlaget legge frem et utkast til fremdriftsplan i sitt tilbud som synliggjør alle avhengigheter, kritiske faser, bygging, ferdigstilling og sluttdokumentasjon i prosjektet.

2. Ytelser

2.1 Beskrivelse av hva som skal leveres (sluttproduktet)

Se Bilag 1A_Vedlegg 3_"ISY-beskrivelse [Rosetårnet barnehage] for nærmere beskrivelse av entreprisen.

2.1.1 Mengdebeskrivelse/Teknisk beskrivelse

Se Bilag 1A_Vedlegg 3_"ISY-beskrivelse [Rosetårnet barnehage]

2.1.2 Tegningsliste

	Tegninger		
B-20-00-01	Perspektivtegning nye betongkonstruksjoner		F01
B-20-00-02	Vognskur	1:50 (A1)	F01
B-20-00-03	Støttemurer og såler - oversiktsplan og oppriss	Som vist	F01
L-77-00-01	Landskapsplan	1:100 (A1)	F01
L-77-20-01	Mur A	1:50 (A1)	F01
L-77-20-02	Mur B	1:50 (A1)	F01
L-77-20-03	Mur C	1:50 (A1)	F01
L-77-20-04	Mur D	1:50 (A1)	F01
L-77-20-05	Snitt A	1:100 (A1)	F01
L-77-20-06	Snitt B	1:100 (A1)	F01
L-77-40-01	Plan og prinsippsnitt - smijersrekkeverk	1:20 (A1)	F01
L-77-40-02	Perspektivtegning garasje, bod og rampe		F01
L-77-40-03	Plan og snitt - lang benk med oppbevaring	1:20 (A1)	F01
L-77-40-04	Plan og snitt - benk	1:20 (A1)	F01
L-77-40-05	Plan og snitt - bord	1:20 (A1)	F01
L-77-40-06	Plan og snitt - buet benk	1:20 (A1)	F01
L-77-40-07	Plan amfi	1:20 (A1)	F01
L-77-40-08	Snitt - amfi	1:20 (A1)	F01
L-77-40-09	Prinsippsnitt trapp	1:20 (A1)	F01
L-77-40-10	Prinsipp reetablering av mur	1:20 (A1)	F01

2.2 Krav til prosess og organisering

2.2.1 Språk

Alle entreprenøren sine prosjekt- og anleggsledere skal beherske norsk språk både muntlig og skriftlig. Entreprenøren skal organisere kontraktarbeidet på en slik måte at det til enhver tid er norsktalende ansvarshavende til stede på byggeplassen.

2.2.2 Rigg og drift

Entreprenør holder rigg og drift, og skal inkludere dette i totalpris. Se Bilag 1A_Vedlegg 3_"ISY-beskrivelse [Rosetårnet barnehage], post 01.1 med underposter for nærmere informasjon.

Eventuelle underentreprenørene plikter å delta aktivt i planleggingsarbeidet, selv om de ikke har arbeider i gang på byggeplassen.

2.2.3 Plan- og bygningsloven

Plan - og bygningsloven gjelder for anlegget. Entreprenøren skal være ansvarlig utførende og kontrollerende egne kontraktsarbeider hvor uavhengigkontroll ikke er påkrevd og innfri de krav som stilles i den forbindelse. Entreprenøren skal i nødvendig utstrekning medvirke til inngivelse av søknad om offentlige tillatelser mv. etter plan - og bygningsloven.

2.2.4 SHA-HMS

Det er utarbeidet en overordnet SHA-plan i prosjekteringsperioden etter byggherreforskriften. Entreprenøren skal utarbeide HMS-plan for egne og underentreprenørers arbeider i samsvar med denne planen.

Hovedbedrift etter arbeidsmiljølovens § 2-2 er: Anleggsgartner Svein Boasson AS

SHA-koordinator for gjennomføringsfasen er: **Utnevnes av prosjektleder før oppstart av arbeidene**

2.2.5 Energi og miljø – generelt

1. Møter/kontroller

Temaet energi og miljø skal tas opp i alle byggemøter som eget punkt.

Entreprenørene skal delta i ukentlige miljørunder. På rundene skal det kontrolleres at krav til energi og miljø i produksjonsprosessen er oppfylt. Avvik skal registreres.

2. Dokumentasjon

Entreprenør skal innhente, og på forespørsel kunne fremlegge, miljødokumentasjon /miljødeklarasjoner for alle byggematerialer som er valgt av entreprenøren.

Entreprenøren skal etablere tilfredsstillende systemer for vurdering av farlige kjemikalier med sikte på substitusjon (utskiftning). Substitusjonsplikten innebærer at alle som bruker eller planlegger å bruke produkter med stoffer som kan være en risiko for helse og miljø, har plikt til å vurdere om det er mulig å bruke mindre farlige alternativer, jf produktkontroll-lovens § 3a. Veiledning for gjennomføring finnes i følgende hefte ”Vurdering av helse- og miljøfarlige stoffer på byggeplasser” og/eller www.byggemiljo.no.

3. Organisering

Entreprenøren skal organisere sine arbeider slik at risiko for miljøulykker (for eksempel utslipp til vann, jord eller luft) reduseres. Drivstofftanker og påfyllingssteder skal sikres mot utslipp til grunnen ved at de plasseres på fast dekke. Absorpsjonsmaterialer skal være tilgjengelig på påfyllingssteder.

4. Beredskap

Uhell med spill av olje eller kjemikalier og andre hendelser som kan skade miljøet, skal registreres og rapporteres.

2.2.6 Rent og tørt bygg

Entreprenøren skal utføre arbeidet etter prinsipper og anvisninger i Rent Tørt Bygg - Forebyggende helsevern i bygninger, jf siste gjeldende utgave.

Entreprenøren skal sørge for og bekoste riggytelser for å ivareta kravene til rent bygg.

Entreprenøren skal etablere rutiner for fuktmåling før konstruksjoner lukkes.

Entreprenøren skal etablere rutiner for fotografering/video før konstruksjoner lukkes.

Det skal legges vekt på å unngå skadelig byggfukt. Spesielt gjelder dette uttørking av trematerialer og betong. Fukttinnholdet i slike konstruksjoner skal måles før belegget monteres eller konstruksjoner lukkes. Fukttinnholdet skal være i samsvar med anbefalinger i NBI-blad 474.533 Uttørking og kontrollmåling av byggfukt.

Organiske materialer skal ikke utsettes for fukt. Materialer som har vært utsatt for fuktighet skal kasseres og tillates ikke brukt i bygningen. Dette gjelder selv om materialene er tørket ut etter fuktpåkjenningen.

2.2.7 Avfallshåndtering

Entreprenøren skal utarbeide avfallsplan, jf. post 01.1.6 i Bilag 1__"ISY-beskrivelse [Rosetårnet barnehage].

Avfallet fra hver entreprenør skal sorteres på byggeplass (kildesortering) i samsvar med kravene i TEK17. Mulighet for materialretur til leverandør skal benyttes for å redusere total avfallsmengde.

2.2.8 FDV-dokumentasjon

Det skal utarbeides en FDV dokumentasjon for hele prosjektet.

All FDV-dokumentasjon skal leveres på norsk. All tilleggsdokumentasjon skal leveres elektronisk i søkbart html eller pdf format tilrettelagt slik at sider kan slettes og legges til av autorisert person hos byggherren. Strukturen i det digitale formatet må følge en logisk og tabellarisk oppbygging.

2.2.9 Slutfase

Før overtakelse skal dette utføres:

Slutfasen er perioden mellom frist for teknisk ferdigstilling og frist for overtakelse av kontraksarbeidet.

I slutfasen skal følgende skje i rekkefølge:

1. Entreprenøren skal utføre avsluttende rengjøring I.
2. Entreprenøren skal utføre funksjons- og ytelsestester, jf spesifikasjon i ytelsesbeskrivelse/kravspesifikasjon. (Innregulering, kontroll av mengde, funksjon

- osv.). Rapporter fra innregulering/tester skal sendes byggherren. Første avsluttende rengjøring skal være foretatt og godkjent før oppstart av tekniske anlegg.
3. Entreprenøren skal utbedre eventuelle avvik.
  4. Entreprenøren skal utføre avsluttende byggrengjøring II.
  5. Byggherren og entreprenøren skal gjennomføre en felles funksjons- og ytelsestest, samt tverrfaglige systemtester, jf spesifisering i ytelsesbeskrivelse/kravspesifisering. Alle funksjoner skal testes med laster og skal være i orden. I motsatt fall avholdes ny test etter utbedring.
  6. Overtakelse av entrepriser uten prøvedriftsperiode.
  7. Ferdigbefaring

3. Alminnelige bestemmelser

3.1 Generelle kontraktsbestemmelser

3.1.10 NS 8405:2008 med endringer

NS 8405:2008 med de endringer som er beskrevet i nedenstående punkter, gjelder som generelle kontraktsbestemmelser i Bergen kommunes entreprisekontrakter.

3.1.11 Varsler og krav (ns 8405 pkt 8)

Andre ledd, første punktum utgår. Andre ledd, siste punktum utgår og erstattes med følgende:
«Varsler og krav gitt ved elektronisk kommunikasjon regnes som skriftlig når det oversendes signert endringsanmodning/varsel om endring (EA/VOE) som scannet vedlegg til e-post.»

3.1.12 Forhold på byggeplassen (NS 8405 pkt 12)

Følgende tilføyes som nytt pkt 12.8 «Hensyn til naboer»:

«Det er av stor betydning at entreprenørens virksomhet ikke er til sjenanse for naboene. I den sammenheng er støy og støvplagen viktig.»

«God organisering av byggarbeidene, faste tider for støyende arbeider, informasjon til naboer med mer planlegges og gjennomføres i samarbeide med byggeleder.»

«Sprengningsarbeider og andre arbeider som gir impulsiv støy skal bare foregå mellom 07.00 – 17.00, og annen støyende virksomhet skal foregå mellom kl. 07.00 og kl. 19.00. Eventuelt arbeid utover disse tidene skal varsles til og godkjennes av byggeleder. Eventuelt avslag fra byggeleder begrunnes ikke.»

«Ved etablering og bruk av støykilder skal det tilstrebes lavest mulig støynivå. Støy og vibrasjoner skal ikke medføre helsemessig ulempe eller overskride helsemessig forsvarlig nivå.»

Følgende tilføyes som nytt pkt 12.9 «Masselagring»:

«Eventuell lagring av masser på anleggsområdet skal godkjennes av byggherren.»

Følgende tilføyes som nytt pkt 12.10 «Lønns- og arbeidsvilkår»

Pkt 12.10.1 Krav til entreprenør og eventuelle underentreprenører

«På områder som er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal Entreprenøren sørge for at ansatte hos entreprenøren og eventuelle underentreprenører som direkte medvirker til å oppfylle denne kontrakten har lønns- og arbeidsvilkår i henhold til gjeldene forskrifter.

På områder som ikke er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal entreprenøren sørge for at de samme ansatte har lønns- og arbeidsvilkår i henhold til gjeldende landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje. Med lønns- og arbeidsvilkår menes bestemmelser om minste arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempetillegg, og dekning av utgifter til reise, kost og losji, i den grad slike bestemmelser følger av tariffavtalen.

Entreprenøren skal ha samme forpliktelser avtalefestet i alle avtaler som omfatter ansatte hos underentreprenører som direkte medvirker til å oppfylle denne kontrakten.»

Pkt 12.10.2 Administrative bestemmelser for lønns- og arbeidsvilkår

Egenrapportering:

«Entreprenøren skal gjøre rede for hvordan virksomheten ivaretar kravene i pkt. 12.10.1 ovenfor. Dette skal gjøres ved å fylle ut skjema for egenrapportering av lønns- og arbeidsvilkår. Med mindre annet er avtalt, skal egenrapporteringen sendes til byggherren innen én måned etter kontrakten har startet. Egenrapportering kan kreves flere ganger i løpet av kontraktsperioden.»

Byggherrens rett til å kreve dokumentasjon:

«Entreprenøren skal på forespørsel og innen tidsfrist satt av byggherren kunne dokumentere at kravene til lønns- og arbeidsvilkår blir overholdt i egen virksomhet og hos eventuelle underentreprenører. Dokumentasjonen kontrolleres av byggherren eller eksternt kontrollør engasjert av byggherren.»

«Dokumentasjonen kan inkludere, men er ikke begrenset til, komplett liste med navn på egne og eventuelle underentreprenørers ansatte som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten, oversikt over allmenngjorte og/eller landsomfattende tariffavtaler som legges til grunn for de samme ansatte, innsyn i entreprenørens avtalte lønns- og arbeidsvilkår med eventuelle underentreprenører, timelister, arbeidsavtaler, lønnslipper og avtaler om kost og losji.»

Rett til å foreta annonserte og uannonserte kontroller:

«Byggherren, samt eksterne kontrollører engasjert av byggherren, har rett til å foreta annonserte og uannonserte stedlige kontroller hos entreprenøren, eventuelle underentreprenører og på byggeplassen. En stedlig kontroll vil kunne inkludere innsyn i lønns- og personaldata.»

Taushetsplikt vedr. innhentede opplysninger:

«Byggherren og eventuell eksternt kontrollør som mottar dokumentasjon fra entreprenøren, har taushetsplikt om opplysningene i dokumentasjonen.»

Ved pålegg fra Arbeidstilsynet gjelder følgende:

«Hvis entreprenør eller underentreprenør får pålegg fra Arbeidstilsynet som gjelder lønns- og/eller arbeidsvilkår, skal entreprenøren uten opphold informere byggherren ved kopi av pålegget. Entreprenøren eller underentreprenøren skal utbedre forholdene i pålegget innen Arbeidstilsynets frister.

Pkt 12.10.3 Sanksjoner

Dagmulkt ved brudd på administrative bestemmelser/kontraktsbestemmelser for lønns- og arbeidsvilkår:

«Entreprenør som ikke leverer egenerklæringsskjema innen 1 mnd. etter at kontrakten har startet og som ikke har avtalt en annen leveringsfrist for egenerklæringen, plikter å betale dagmulkt inntil skjema er levert eller maksimal dagmulkt er påløpt. Dagmulkten påløper automatisk, uten ytterligere varsel.»

«Tilsvarende gjelder der byggherren har gitt entreprenøren en tidsfrist for å fremlegge dokumentasjon på at kravene til lønns- og arbeidsvilkår blir overholdt i egen virksomhet og hos eventuelle underentreprenører, men dokumentasjonen ikke blir levert innen fristen.»

«Hvis entreprenøren eller underentreprenører får pålegg fra Arbeidstilsynet som gjelder lønns- og/eller arbeidsvilkår og ikke utbedrer forholdene i pålegget innen Arbeidstilsynets frister, vil dette bli ansett som mislighold av kontrakten som vil medføre plikt til å betale dagmulkt inntil forholdet er rettet eller maksimal dagmulkt er påløpt. Dagmulkten påløper automatisk, uten ytterligere varsel.»

«Hvis brudd på pkt. 12.10.1 ovenfor oppdages av byggherren eller av tredjepart engasjert av byggherren, skal entreprenøren rette forholdet innen den frist byggherren fastsetter. Der entreprenøren selv oppdager slikt brudd gjennom internkontroll eller egen oppfølging av underentreprenører, skal entreprenøren uten opphold opplyse byggherren om forholdene og utbedre forholdene innen frist fastsatt av byggherren. Byggherren kan kreve at entreprenøren skal utarbeide en plan for forbedringer som skal godkjennes av byggherren. Hvis forholdene ikke utbedres innen fastsatt frist, vil dette bli ansett som mislighold av kontrakten, som vil medføre plikt til å betale dagmulkt inntil forholdet er rettet eller maksimal dagmulkt er påløpt. Dagmulkten påløper automatisk, uten ytterligere varsel.»

«Ved brudd på administrative bestemmelser i pkt 12.10.2. utgjør dagmulkten 0,1 promille av kontraktssummen pr. hverdag misligholdet varer, begrenset til 20 – tyve – hverdager. Ved brudd på kravene i pkt 12.10.1 utgjør dagmulkten 1 promille av kontraktssummen pr. hverdag misligholdet varer. Dagmulkten utgjør uansett minimum kr. 1000,- pr. hverdag.»

Heving ved brudd på administrative bestemmelser/kontraktsbestemmelser for lønns- og arbeidsvilkår:

«Ved alvorlige brudd på lønns- og arbeidsvilkår som medfører fare for ansattes liv og helse, ved gjentatte brudd eller når avtalt maksimal dagmulkt er påløpt, anses dette som vesentlig mislighold som gir byggherren rett til å heve kontrakten.»

Følgende tilføyes som nytt pkt 12.11 «Utvidet skatteattest»

Pkt 12.11.1 Oppdragsgivers rett til å innhente opplysninger

Oppdragsgiver skal ha fullmakt fra entreprenør(er) og underentreprenør(er) til et ubegrenset antall ganger å innhente opplysninger om de forhold som er angitt i fullmakt til innhenting av opplysninger om skatte- og avgiftsforhold m.m., som er vedlagt denne kontrakt.

De rettigheter og plikter som fremgår av fullmakten skal gjelde fra signering av fullmakt og frem til seks måneder etter at kontrakten er avsluttet.

Pkt 12.11.2 Brudd på skatte- og avgiftslovgivningen

Entreprenøren, eventuelle underentreprenører og selskaper som entreprenøren har støttet seg på for å bli kvalifisert, skal til enhver tid oppfylle sine forpliktelser til å betale skatter og/eller avgifter.

Oppdragsgiver kan til enhver tid foreta kontroll av at entreprenøren, eventuelle underentreprenører og andre selskaper som entreprenøren har støttet seg på for å bli kvalifisert, oppfyller sine forpliktelser til å betale skatter og/eller avgifter.

Dersom entreprenøren *i ikke uvesentlig grad* misligholder sine forpliktelser til å betale skatter og/eller avgifter, kan oppdragsgiver, etter at entreprenøren er gitt en frist til å rette forholdet, heve kontrakten dersom retting ikke har blitt gjort innen fristen.

Dersom entreprenøren *vesentlig* misligholder sine forpliktelser til å betale skatter og/eller avgifter kan oppdragsgiver heve kontrakten uten at entreprenøren er gitt en frist til å rette.

Retten til å heve gjelder ikke dersom kravet formelt er bestridt overfor kompetent myndighet og entreprenøren overfor oppdragsgiver kan sannsynliggjøre at kravet ikke er berettiget.

Bestemmelsene over om entreprenørens mislighold gjelder også for underentreprenører som entreprenøren har støttet seg på for å bli kvalifisert og for andre selskaper som entreprenøren har støttet seg på for å bli kvalifisert.

Dersom entreprenørens øvrige underentreprenører *i ikke uvesentlig grad* misligholder sine forpliktelser til å betale skatter og/eller avgifter, kan oppdragsgiver gi underentreprenøren en frist til å rette forholdet. Er forholdet ikke rettet innen fristen, kan oppdragsgiver kreve at entreprenøren snarest mulig skifter ut sin underentreprenør, uten kostnad for oppdragsgiver.

Retten til å kreve utskifting gjelder ikke dersom kravet er formelt bestridt overfor kompetent myndighet, og entreprenøren sannsynliggjør overfor oppdragsgiver at kravet mot underentreprenøren ikke er berettiget.

Dersom entreprenøren ikke skifter ut underentreprenør som oppdragsgiver har krevd utskiftet, kan oppdragsgiver heve avtalen.

3.1.13 Bruk av underentreprenør (NS 8405 pkt 15)

Følgende tilføyes som nytt pkt 15.4 «Begrensning i bruk av underentreprenører»:

«Entreprenøren kan ikke, uten byggherrens skriftlige samtykke, ha mer enn to ledd underentreprenører i kjede under seg. Også selskap som kun leverer bemanning er å anse som underentreprenør etter denne bestemmelsen.»

Følgende tilføyes som nytt pkt 15.5 «Antikontraktør-klausul»:

«Arbeidet skal utføres av entreprenøren og dennes ansatte i tjenesteforhold, eventuelt av underentreprenøren og deres ansatte, eller ved bruk av lovlig innleid arbeidskraft. Byggherren kan bestemme at avtale om underentreprise med enkeltpersonforetak eller anvendelse av innleid arbeidskraft skal godkjennes skriftlig av byggherren. Byggherrens godkjennelse endrer ikke entreprenørens forpliktelser overfor byggherren.»

«Byggherren kan kreve dagmulkt dersom entreprenøren selv eller noen av hans underentreprenører anvender ulovlig eller ikke kontraktsmessig arbeidskraft og forholdet ikke er blitt rettet innen en frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren. Mulkten løper fra fristens utløp til forholdets opphør. Mulkten skal utgjøre en promille av kontraktsummen.»

Følgende tilføyes som nytt pkt 15.6 «Bruk av utenlandsk arbeidskraft»:

«Byggherren skal i henhold til ligningsloven gi opplysninger til sentralskattekontoret for utenlandssaker (Sentralskattekontoret) om visse oppdragstakere og ansatte. Plikten til å gi opplysninger omfatter også oppdrag nedover i kontraktkjeden.»

«Entreprenøren skal på vegne av byggherren gi de nødvendige opplysninger til Sentralskattekontoret for egne arbeider, herunder for underentrepriser og andre oppdrag nedover i kontraktkjeden, i henhold til ligningslovens regler.»

«Dersom opplysningsplikten ikke oppfylles vil byggherren rammes av sanksjoner, herunder kan Sentralskattekontoret ilegge gebyr og dagmulkt, samt pålegge ansvar for ikke betalt skatt. Dersom slike sanksjoner iverksettes ovenfor byggherren, og dette skyldes at entreprenøren ikke har oppfylt sine plikter, skal entreprenøren erstatte byggherrens tap.»

«Entreprenøren skal i sluttoppgjøret skriftlig bekrefte at nødvendig varsling til myndighetene er utført. Sluttoppgjør vil ikke bli foretatt før slik bekreftelse foreligger.»

3.1.14 Overtakelse (NS 8405 pkt 32)

Pkt 32.4 «Protokoll», underpunkt b suppleres med følgende:

«Oversikt over mangler kan fremgå av separate referater fra befaringer som er gjennomført før overtakelsesforretningen. Referatene skal i så fall vedlegges overtakelsesprotokollen. Dersom entreprenøren har bemerkninger til referatene, skal disse nedfelles i overtakelsesprotokollen. Dersom bemerkningene er omfattende, kan disse utarbeides på et eget dokument som vedlegges protokollen.»

3.1.15 Mangel ved kontraktarbeidet. Erstatningsansvar (NS 8405 pkt 36)

Pkt 36.2 «Utbedring»

Følgende tilføyes som nytt tredje punktum i andre ledd:

«Entreprenøren må dekke byggherrens egenandel (inntil 5,0 mill)».

Følgende tilføyes i femte ledd:

«Utbedring av mangler skal utføres etter avtale med og i full forståelse med bruker/leietaker. Dersom hensynet til bruker/leietaker gjør det nødvendig, skal utbedringen gjøres utenfor ordinær arbeidstid. Entreprenøren skal selv besørge og bekoste eventuelt nødvendig vaktthold».

3.2 Administrative bestemmelser

3.2.1 Fakturering

Entreprenør skal levere elektronisk faktura til Bergen kommune på Elektronisk handelsformat(EHF), fastsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Nærmere beskrivelse av formatet finnes her: <http://anskaffelser.no/e-handel/faktura>.

For å kunne levere EHF-faktur til Bergen kommune, må entreprenøren inngå avtale med et Aksesspunkt. Nærmere beskrivelse av hvordan komme i gang finnes her:

<http://anskaffelser.no/e-handel/faktura/slik-kommer-du-i-gang>

3.3 Spesielle kontraktbestemmelser

- Bilag 3A – Lønns- og arbeidsvilkår
- Bilag 3B – Seriøsitetskrav for bygg- og anleggskontrakter
- Bilag 3C – Vilkår om bruk av lærlinger
- Bilag 3D – Ansvarlig forretningspraksis